

Становище

от проф. д-р Светла Станилова,

Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство „проф. Асен
Диамандиев” Пловдив

за дисертационния труд на Елица Петрова Луканова

„Създаване, развитие и сравнителен анализ на италианска, френска, датска и
руска балетни школи”

Професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство”, Специалност
„Балетно изкуство”

Авторът на дисертационния труд е артист-балетист с дългогодишен и богат творчески, изпълнителски и педагогически опит. Свързан е с балетното изкуство още от детските си години. През пътя на своето изграждане, като творец и професионалист, Елица Луканова е преминала през различни стъпки на развитие: Държавно хореографско училище – София; Държавно хореографско училище - Ленинград; дългогодишен солист-балетист на Софийска опера; преподавател в НУТИ - София и асистент в АМТИИ - Пловдив. Като изявен специалист тя реализира множество участия в Майсторски класове и семинари у нас и в чужбина, член е на жури в Международни балетни конкурси.

Биографията на кандидата ясно показва неговите изпълнителски и научни интереси – балетно изкуство и педагогика. Своите познания Елица Луканова прилага и в академична среда, като асистент.

Предложеният дисертационен труд е посветен на спецификата в балетното изкуство в няколко изследователски полета: италианска, френска, датска и руска школа и личностите с принос в изграждането им. Проблематиката е разгледана задълбочено в сравнителен анализ. Съдържанието на труда показва детайлно познаване на изследваната материя, ясен и конкретен аналитичен подход.

Разработката се отличава с добре издържана, логическа последователност и завършеност. Предложеният на вниманието ни научен текст притежава компетентност и креативност. Изказът е точен, ясен и четивен. Заявената методологическа рамка, формулирана ясно и точно намира израз в следните методи: наративен, аналитичен, сравнителен, систематичен и наблюдение.

Литературният обзор представлява задълбочен прочит на теоретични източници. „*Липсата на литература на български език, която е оскъдна и непълна*” (с. 5), дава възможност на дисертанта да отрази своята позиция, базирайки се върху научните съждения само на чужди автори, коректно и прецизно отразени в използваната литература.

Значимостта на анализирания проблематика се откроява в няколко посоки:

- Впечатляващ е подробен, целенасочен и задълбочен анализ на всяка една от школите.

- Направен е сравнителен анализ, чрез който се изтъкват приносните моменти в цялостната разработка.

- В хода на разработката, дисертантът проследява и тълкува разнообразни подходи за развитието на класическия танц, неговото формиране и развитие от XIV век до днес.

- Разгледани са различни методични единици в отделните школи за изграждане на балетния спектакъл с всичките му компоненти: драматургия, музика, хореография и изобразително изкуство в общ синкретизъм.

Развитието на италианската професионална балетна школа е представено в синхрон с „Ars nova” във вокалната и инструментална музика, с употребата на специфична терминология и появата на първите теоретични трудове за танцовото изкуство. Важен за изследването е акцентът върху музиката, като обединител на синкретичното изкуство, създаването на Академичната танцова школа, проследяването на еволюционните промени, свързани с танцовите движения в балетното изкуство на Италия, повлияни и от Комедия dell arte.

В следващия раздел на текста се разглежда френската школа, като се проследява историческото развитие и обогатяване на танца, неговата социална и художествена функция в обществото. Създаването на Кралска академия на танца с ясни правила за изпълняваните движения и възпитаване на професионални балетни изпълнители е ново начало. Изтъкнати са значимите дела на редица теоретици, изпълнители и педагози, допринесли за развитието и утвърждаването на балетната школа, създава се методика на обучение. Направен е сравнителен анализ между италианската и френската балетни школи, в който се акцентира върху изпълнителската техника.

Тези еволюционни промени намират отражение и в изграждането на балетната школа в Дания. По този начин се откроява дълбоката смислова обвързаност и значимост на различни културни елементи в балетното изкуство. Навсякъде, център на изследователското внимание остава усложняване на танцовите движения, подобряване на изпълнителската техника, организация на балетния спектакъл и силата на естетическото въздействие върху публиката. Специално следва да се оцени търсенето и намирането на художествената мярка между музика и танц, като се поставя началото на методология в обучението.

Руската школа показва взаимодействие с предходните и надграждане на техническите умения, търси се изящество в изпълнението, утвърждава се *„балетния академизъм в шедьоври, изпълнявани и до днес на световните сцени:*

„Лебедово езеро”, „Спящата красавица”, „Дон Кихот” и др.” (с.176), за да се стигне през XX век, до утвърждаване на руската балетна школа, като водеща в световния балет.

Аналитичен център на дисертационния труд е реализираният сравнителен анализ към четирите балетни школи. Като най-общи критерии, дисертантът определя: приемствеността, еволюцията на изпълнителските умения, появата на теоретични изследвания и методологични указания. В заключение са направени изводи с приносно значение за балетното изкуство.

Извън посочените от дисертантът приноси, могат да се изведат няколко положителни страни:

- Изборът на темата е важен, защото съчетава личната мотивираност на автора и усилията му да изтъкне изграждането и приемствеността в няколко балетни школи.

- Изследването е актуално – на аналитичен прочит са поставени динамични и случващи се във времето явления и процеси.

-Трудът има ресурси за практическа приложимост – посочените школи биха били полезни, като емпирична и музикално-педагогическата литература.

Посочени са три публикации по темата на дисертацията.

Авторефератът (84 стр.) е в по-голям обем от стандартите.

Въз основа на всичко казано по-горе и изразената от мен положителна оценка за достойнствата и приносите на дисертационния труд, убедено препоръчвам Научното жури да присъди на Елица Петрова Луканова образователната и научна степен „доктор“.

24 юли 2019г.

проф. д-р Светла Станилова